

Samarbejde

Skoleforeningen har et tæt samarbejde med SSWs kommunalpolitikere. Det er nemlig dem, som skal tale mindretalsinstitutionernes sag i det daglige.

Side 3

“Det er vigtigt, at vi formidler det til børnene, at de er gode nok, uanset hvor de har deres styrker og svaghedert.

Sönke Wisnewski, lærer i læringsgruppen om sine elever
Side 6

Styr på sikkerheden

Side 7

Der skal samles 1.000.000 underskrifter

Midretal

Skoleforeningen støtter det europæiske initiativ, som vil sikre mindretal flere rettigheder.

Mindretallenes beskyttelse står ikke særligt stærkt i den europæiske union. Diskriminering og social udstødelse er realiteten mange steder i Europa. Mange mindretalsprogr er i fare for at uddø, mindretalskulturer forsvinder og EU's institutioner tier om disse forhold. Det gør de med den begrundelse, at de mere end 340 nationale mindretal, der samler 100 millioner af EU's borgere, er de enkelte medlemslandes ansvar.

Værdier

Så mens der er love på europæisk plan, som på mange forskellige områder tvinger medlemslandene til at handle i overensstemmelse med de værdier, EU står for, er der ingen love, der sikrer mindretallenes rettigheder. Det vil det europæiske borgerinitiativ »Minority Safepack« ændre på. Initiativet har frem til næste forår til at samle en million underskrifter, som understøtter krav om, at EU skal formulere og vedtage forskellige love og initiativer, som beskytter mindretallene.

Det drejer sig om politiske tiltag på områderne regionale sprog og mindretalssprog, uddannelse og kultur, regionalpolitik, deltagelse, lighed, medier og regional statslig støtte.

Alene i Tyskland skal der samles op imod 75.000 underskrifter. Skoleforeningens formand Udo Jessen opfordrer derfor alle foreningens forældre op til at skrive under på initiativet.

Solidaritet

- I 2010, da det danske mindretal og især Dansk Skoleforening blev udsat for en eksistenstruende nedskæring i vores tilskud fra den slesvig-holstenske landsregering, oplevede vi en bølge af solidaritet. Mindretalsunionen FUEN, som er mindretallenes netværk i Europa, stod fast

ved vores side. Nu er det FUEN, der har brug for vores støtte. Mindretalsunionen samler underskrifter, for at få EU til at tage os mindretal alvorligt og for at give os mindretal afsikring igennem EU love og EU direktiver, siger Skoleforeningens formand.

- Vi ønsker, at mindretallene finder gehør i staternes parlamenter og i Europa som sådan. Vi ønsker, at alle mindretal kan få det så godt, som vi har det: vi har vuggestuer, daginstitutioner og skoler, og det er en livsnerve for et mindretal. Der skal

MINORITY SAFEPACK INITIATIVE

DU ER IKKE ALENE. EN MILLION
UNDERSKRIFTER FOR MANGFOLDIGHED I EUROPA

www.minority-safepack.eu

samles 1 million underskrifter inden den 3. april 2018 for at EU overhovedet vil sætte emnet »mindretal« på deres dagsorden, og det må da være muligt. Vi som dansk mindretal har fået meget solidaritet, da vi havde brug for det, så lad os nu være med til at vise solidaritet over for alle de europæiske mindretal. Sammen er vi stærke, sammen er vi ikke alene. Vær med til at beskytte vores mindretal, og sæt dit navn på listen, opfordrer Udo Jessen.

Du kan stemme på www.minority-safepack.eu.

Dansk Skoleforening for Sydslesvig ønsker alle dimittender og studenter tillykke med deres eksamen og alt godt for fremtiden.

Stort potentiale i danske erhvervsuddannelser

Uddannelse

Skoleforeningen vil gøre en indsats for, at unge sydslesvigere vælger en erhvervsuddannelse i Danmark efter afsluttet 9. eller 10. klasse.

Mens størstedelen af de sydslesviske studenter tager deres videregående uddannelse i Danmark, er billedet et helt andet hos de elever, der afslutter deres skolegang med en eksamen efter 9. klasse eller 10. klasse.

- Hvis man ser på eksamensårgangen i 2016, er der faktisk ingen af

Stephanie Schönbeck-Graf

dem, der påbegynder en erhvervsuddannelse i Danmark, fortæller Stephanie Schönbeck-Graf, som netop

har overtaget konsulentstillingen for uddannelse og job i Skoleforeningen.

Bo på skolehjem

Hun præsenterede på Skoleforeningens styrelsesmøde i sidste uge en oversigt, som blandt andet viser, at der er et stort uudnyttet potentiale for denne gruppe af elever og ikke mindst for det danske mindretal.

- Uddannelsessystemet i Danmark har mange muligheder for vores elever. Dem, der forlader skolen efter 9. klasse er tit meget unge. Det gør, at det kan være svært for dem at finde en erhvervsuddannelse i Danmark, kan de bo på et skolehjem gratis,

indtil de er fyldt 18 år, og derefter får de SU, siger Stephanie Schönbeck-Graf.

Også for de elever, der afslutter en af vores skoler med en eksamen efter 10. klasse, er der gode muligheder i Danmark.

- Der er altid nogle, som ikke kan oprykkes i en af vores overbygninger på Duborg-Skolen og A. P. Møller Skolen, men de ville kunne klare en EUX, det vil sige en kombineret erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen. Efter fire og et halvt år har de så et svendebrev og en studentereksamen i lommen, og med yderligere fire måneder i en tysk »Berufsschule« har de også et tysk

svendebrev, siger konsulenten.

Gavner mindretallet

En erhvervsuddannelse i Danmark kommer også til at gavne mindretallet

- Vores elever mister ikke tilknytning til det danske. Tværtimod bliver de en naturlig del af det, og kan så bidrage meget bedre til vores mindretalsarbejde, fordi de har den daglige kontakt til unge i Danmark og derved taler meget mere dansk, siger Stephanie Schönbeck-Graf, som nu vil gå i gang med at udvikle nogle tiltag, der kan få unge sydslesvigere til at vælge en erhvervsuddannelse i Danmark.

Leder

Tid, til at sige tak!

Så er skoleåret 2016/2017 afsluttet, og elevernes sommerferie starter på mandag. For nogle af dem er skolen slut, og de drager ud i den store verden og ændrer den. De er fremtiden, vi ældre er nutid, og snart er vi datid. Sådan er det bare. Vi skal ikke frygte de forandringer, der venter. Jeg tror, at den unge generation vil arbejde for at bevare det, der er værd at bevare og forandre det, der trænger til forandring. Sådan har det altid været, og jeg påstår, at det er en af de altid gyldige sandheder.

Jeg har på Skoleforeningens vegne glædet mig meget over de passager i en kronik i Flensborg Avis forleden, hvor to medlemmer fra Sydlesvigudvalget klart og tydeligt gav udtryk for, at Skoleforeningen med udvidelsen på vuggestueområdet også i udvalgets øjne har sat sig rigtigt. Ligesom Martin Henriksen og Merete Dea Larsen er vi overbeviste om, at indsatsområdet »Vuggestuer«, hvor det danske sprog bliver en naturlig del af hverdagen fra en helt ung alder, er afgørende for udviklingen af det danske sprog. Ligesom de to folketingspolitikere tror vi på, at det ad den vej vil blive langt mere naturligt, at man taler dansk i danske institutioner og foreninger i fremtiden.

Fokusområdet giver derfor, både i forhold til den sproglige, den kulturelle og den samfundsmæssige udvikling i Sydlesvig, rigtig god mening, og jeg er derfor ekstra taknemmelig for opbakningen fra Martin og Merete.

Skoleforeningen har klaret opgaven med at skaffe mere end 400 vuggestuepladser uden at trække i anlægsmidler fra den danske stat. Det har ændret sig fra i år, og det er vi taknemmelige for, da det betyder, at vi med hjælp fra Danmark kan frigøre midler til andre tiltrængte indsatsområder som digitalisering, matematik og efteruddannelse. Selv med ligestilling fra tysk side og befrielsen fra det danske to-procents sparekrav er det ikke nemt at drive et mindretalsskolesystem. Vi har mange gamle bygninger, som ikke er tidsvarende for en moderne undervisning, en manglende digital infrastruktur, og ventelister på dagtilbudsområdet er vores daglige brød. Jeg er godt klar over, at jeg klager på et forholdsvist højt niveau, set i relation til det omgivende samfund og det ene eller andet sted i Danmark. Men det er egentlig heller ikke jamren og klagen, men mere en konstatering fra min side.

Udo Jessen, formand

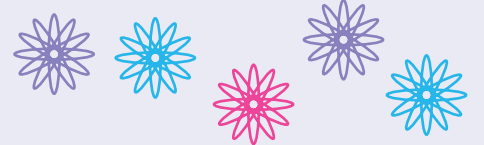
Dansk Skoleforening, med alle sine institutioner og tilbud, ville uden dansk støtte ikke være muligt, og det vil jeg gerne benytte lejligheden til at sige tak for. Derfor er jeg glad over den klare udmelding fra de to medlemmer af Sydlesvigudvalget, når de skriver, at »et helt særligt indtryk må vi erkende, at vi fik, da vi besøgte de danske vuggestuer og børnehaver. Stemningen var god, personalet engageret og børnene glade, men de fysiske rammer var svære at ignorere. Pladsen var trang, og flere steder var der ventelister. Mange steder kan man sikkert finde løsninger på de manglende vuggestuepladser inden for eksisterende rammer, men vi kommer nok ikke udenom, at flere vuggestuepladser bør prioriteres politisk og økonomisk. Det vil vi gerne slå et slag for, da det er her, vi skal bygge fremtidens fundament.«

Jeg vil her fra lederpladsen gerne takke Kim Andersen for alt det, han som medlem og formand for Sydlesvigudvalget har opnået for Skoleforeningen og hele mindretallet. Det har betydet meget, og jeg er derfor glad for, når det nu skulle være, at det er Kim Andersen, der bliver den nye Generalkonsul i Flensborg. En person, der kender mere til, hvordan mindretallet »fungerer«, vil næppe findes. Vores forståelse af mangfoldighed og rummelighed og vores tilgang til sprogkrav og sproglig selvforståelse, om vi nu kalder det for sprogpolitik, sprogpakke eller noget andet, behøver vi ikke at forklare til ham.

Dansk Skoleforening glæder sig til et konstruktivt kritisk samarbejde med den kommende Generalkonsul. Jeg vil også sige tusind tak til Generalkonsul Henrik Becker Christensen for det fantastiske arbejde han har ydet for det danske mindretal, og dermed også for Skoleforeningen. 100%-sagen, karaktersagen og rigtig mange andre store og små udfordringer med Christiansborg, ministerierne og Kiel, har også fået en glædelig afslutning, fordi Generalkonsulen har brugt alle sine kræfter og sin indflydelse på at være med til at løse dem. Det glemmer vi ikke! Jeg vil også takke Generalkonsulens frue, Grethe Bay, for hendes virke i det danske mindretal. Med adskillige kurser og foredrag beriger hun det sydslesvigske kunst- og kulturliv.

Jeg ønsker jer alle sammen en god sommerferie!

Nye ledere

Min institution: Skovgades børnehave.

Navn: Mette Sofie Møller.

Alder: 47 år.

Familieforhold: Gift og har 3 børn samt 2 hunde.

Jeg kommer oprindeligt fra: Danmark.

Jeg er blevet leder i Sydlesvig fordi: Jeg glæder mig til at arbejde i det danske mindretal og det helt særlige, der er ved at arbejde med to kulturer, tæt forbundet med hinanden.

Mine fritidsinteresser er: I min fritid går jeg ture med mine to hunde og elsker at læse en god bog.

Min yndlingsbog/film/musik: Krimier.

I skolen var jeg bedst til: Sprog.

Jeg har før arbejdet som: Jeg har arbejdet som leder af forskellige institutioner i både Danmark og Sydlesvig, siden jeg første gang tiltrådte en stilling som institutionsleder i Kappel i 2003.

Min institution: Center for Pædagogik/Center for Undervisningsmidler.

Navn: Mette Tode.

Alder: 50 år.

Familieforhold: Gift med Christoph; to børn, Anna (18) og Ida (15) og gravhund, Clara.

Jeg kommer oprindeligt fra: Oksbøl, Vestjylland.

Jeg er blevet leder i Sydlesvig fordi: Jeg brænder for pædagogik og didaktik og glæder mig til at være med til at præge udviklingen for børn og unge fra vuggestuen til gymnasiet, både hvad angår indsatsområder, kurser og materialer.

Mine fritidsinteresser er: Læse, haven, rejse, hygge med familien.

Min yndlingsbog/film/musik: Jeg har mange yndlings-, men den sidste helt fantastiske roman er »A little Life« af Hanya Yanagihara. Film, fx »Elsker dig for evigt«, TV-serie, fx »Broen«, musik, alt muligt, afhænger af humør og anledning.

I skolen var jeg bedst til: Dansk og engelsk.

Jeg har før arbejdet som: Senest lærer og skolebibliotekar og engelskkonsulent. Ellers alt muligt, fx tjener, aftenskolebetjent, redaktør, oversætter og kok i ødemarken i Canada.

REDAKTIONSKOMITE

Udo Jessen
Lars Kofoed-Jensen
Petra von Oettingen
Redaktion og layout:
Daniel Dürkop
Tlf. 0461-5047104
kommunikation@skoleforeningen.org

Samspil med kommunalpolitikere

Mindretal

Skoleforeningen har en vigtig samarbejdspartner i SSWs kommunalpolitikere

Når det handler om finansieringen af de danske dagtilbud og skoler, har samspillet mellem Skoleforeningen og SSWs politiske repræsentanter i kommunerne en stor betydning for, at mindretallet kan opnå ligestilling.

Skoleforeningens dagtilbudschef Petra von Oettingen og afdelingsleder Olaf Runz var forleden til et møde med kommunalpolitikere fra SSW for at give dem nogle input til deres daglige arbejde.

For det handler om at have sine argumenter i orden, når tilskudsønsker fra Skoleforeningen skal retfærdiggøres over for de andre partier og forvaltninger i kommunerne.

- Når vi taler om tilskud til dagtilbud, er udgangspunktet, at de skal ligestilles. Vi hører gang på gang, at der i kommunerne siges, at der jo er plads i en af kommunens egne børnehaver eller vuggestuer. De mener, at forældrenes krav om at få stillet en dagtilbudsplads til rådighed dermed er indfriet, siger Petra von Oettingen.

Entydig lovgivning

Men sådan er det slet ikke.

- Lovgivningen er helt entydig. Medlem af det danske mindretal får ikke opfyldt deres retskrav om en dagtilbudsplads, ved at få stillet en plads i en tysk institution til rådighed. Kommunerne skal derfor finansiere mindretallets dagtilbud på lige fod med deres egne eller for den sags skyld dagtilbud, der drives af andre organisationer, siger hun.

Men for Kommunerådsmedlemmerne gælder det ikke kun om at kende reglerne. Der er også brug for fingerspidsfølelse. For det er selvfølgelig også områder, hvor reglerne ikke er så entydige, som ved driftstilskuddene. Det er de såkaldte frivillige ydelser, for eksempel på byggeområdet.

- Her siger lovgivningen, at hvis kommunen investerer for eksempel i en af deres egne børnehaver, skal andre organisationer, der driver børnehaver i kommunen, tilgodeses passende eller rimeligt, fortæller Ol-

FOTO: ARKIV

Jaruplund Børnehave blev opført med betydelige tilskud fra Hanved kommune. I Hanved er der traditionelt gode vilkår for mindretallet, og det skyldes i høj grad SSWs kommunalpolitikere.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Petra von Oettingen og Olaf Runz til møde med SSW kommunalpolitikere.

af Runz.

- Så er det store spørgsmål, hvad rimeligt betyder i denne sammenhæng. Det kan forskellige kommu-

ner have en meget forskellig opfattelse af.

- Det er blandt andet her, at SSW har en uundværlig rolle. For rimelig

betyder, at de institutioner, som ikke drives af kommunen, skal have cirka det samme. Ikke her og nu, men som princip. Og det er SSWs kommunalpolitikere med til at skabe en forståelse for, forklarer han.

Anden struktur

På skoleområdet er finansieringsstrukturen en helt anden end hos børnehaverne og vuggestuerne. Det er ikke kommunerne, men delstaten, der står for finansieringen. Under den sidste regering, med deltagelse fra SSW, opnåede Skoleforeningen ligestilling. Hver enkelte danske elev får det samme tilskud, som en elev i de offentlige tyske skole.

- Kommunerne taler derfor gerne om en dobbeltfinansiering, når det handler om de frivillige ydelser, fortæller Olaf.

Det kan være på heldagsskoleområdet, men det er helt forkert. Der har været en rivende udvikling på området, som der slet ikke blev taget højde for dengang tilskudssatserne

til de danske skoler blev beregnet. Det er også det kommunerne får at vide, når de henvender sig til delstaten. Siger Olaf Runz.

En anden form for dobbeltfinansiering, som kommunerne prøver på at argumentere med, er, at det danske mindretals institutioner jo får penge fra Danmark. Derfor behøver kommunerne ikke at give et tilskud.

Men det er en myte, fortæller Olaf Runz og Petra von Oettingen.

- For eksempel »glemmer« de gerne, at Skoleforeningen jo har betydelig større udgifter end de tyske kommuneskoler. Vi driver et uddannelsessystem med mere end 100 forskellige institutioner. Vi har en forvaltning med alt fra it-afdeling til Center for Undervisningsmidler. Vi har lejrskole og feriekoloni. Et ungdomskollegie og en højskole. Vi har mange opgaver, som i det tyske system slet ikke varetages af skolerne, men af andre dele i den offentlige forvaltning, siger Petra von Oettingen.

Tilskud til byggeri

En af de frivillige ydelser, som kommunen giver, og som er vigtig for Skoleforeningen, er tilskud til byggeri og renovering.

- Det søger vi selvfølgelig til, og der er nogle kommuner, hvor det går rigtig godt. Her har kommunalpolitikere fra SASW en vigtig rolle. Det handler om, at de i de politiske forhandlinger gør det klart, at et tilskud fra en kommune til et byggeprojekt jo kan være med til at ændre prioritering af byggeprojekterne i Skoleforeningen. En nybygning af en børnehave er mere sandsynligt i en kommune, der er med til at finansiere projektet, siger Olaf Runz.

Helt generelt handler det om, at SSWs kommunalpolitikere er med til at skabe forståelse hos de andre partier og i forvaltningerne for, at medlemmerne af mindretallet er skatteborgere ligesom alle andre i kommunen. Derfor må det være helt naturligt, at de dagtilbud og skoler mindretalsbørnene går på, tilgodeses på lige fod med kommunens egne institutioner.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Luther som den rene action

Sigurd Barrett har en Mission, men uden at ville missionere nogen. Han vil fortælle historier: Danmarkshistorie, bibelhistorie eller, som i hans nyeste projekt, om Martin Luther. Sigurd Barrett har netop skrevet en bog om Luthers historie. Det er en bog i børnehøjde, og sammen med sit band og tøjdyret Snapper er Sigurd Barrett lige for tiden på tur med en koncertrække. Den hedder »alt om Luther på 60 minutter«, og der kan presses mange fortællinger, sang, musik og teater ind i den ene time.

Når Sigurd Barrett står foran det unge publikum, evner han at fange deres opmærksomhed. Han fortæller om historie og kristendom på en utrolig spændende måde: Luther bliver til det rene action.

Sådan var det også, da han forleden besøgte Husum. Eleverne var begejstrede for hans »Luther-show«, og de 300 elever fra tredje til femte klasse, på de danske skoler i Nordfrisland, gik hjem med både en god oplevelse omkring historie og kristendom og masser af god musik i ørerne.

Sommerfest i Harreslev Børnehave

FOTO: MAIK ANDRESEN

Fest

Omkring 300 mindretalsfolk var forleden samlet til en sommerfest i Harreslev Børnehave. Her var der masser af leg: Børnehaven havde lånt en hoppeborg fra kommunen, der var sminkning, lejrball, og der blev samlet penge ind til nyt legetøj. Børnene havde øvet en fællessang, som de sang sammen med deres forældre bedsteforældre og venner.

- Det var en super stemning, fortæller dagtilbudsleder Maik Andresen.

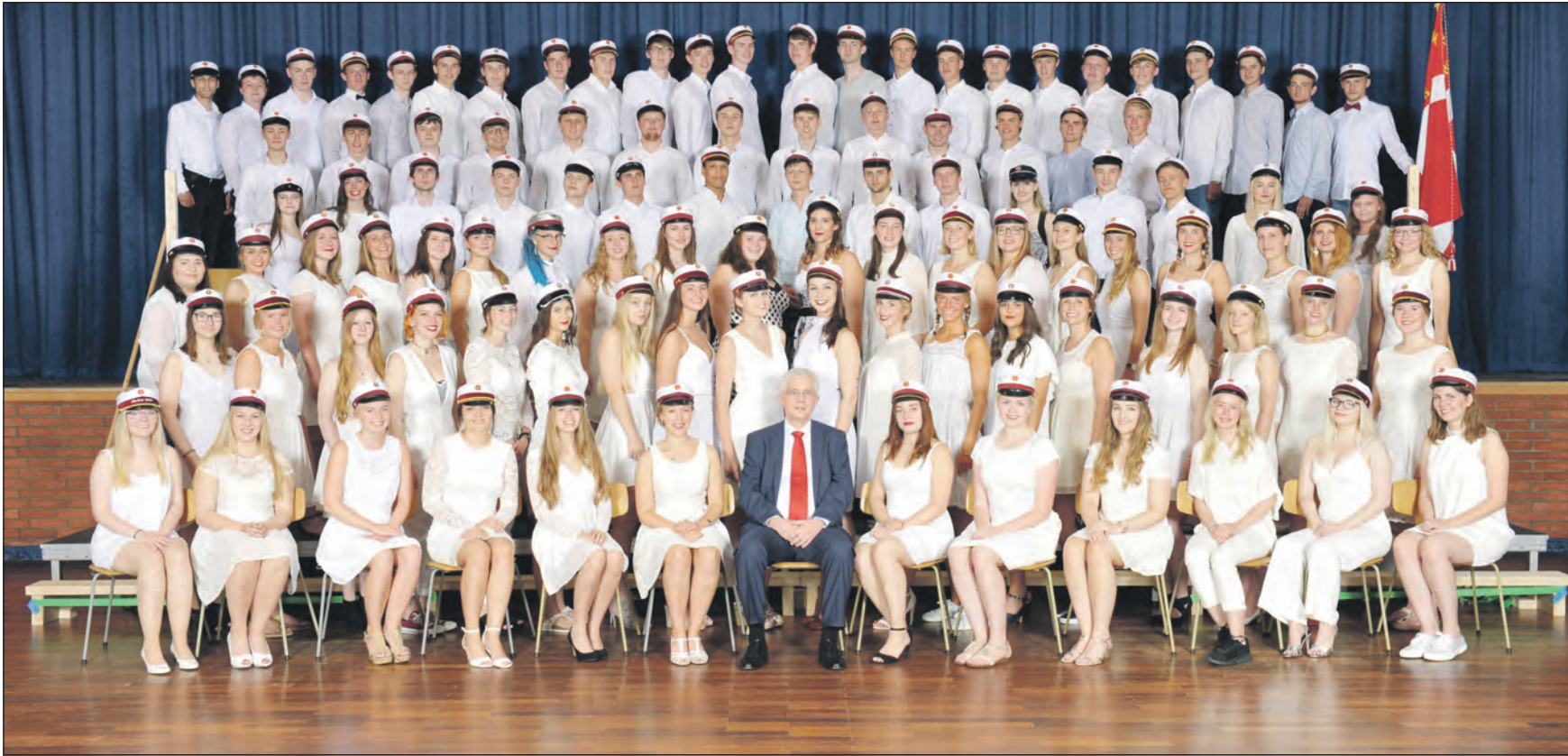
Arrangementet har været rigtig vellykket, fra klovn Knut til en kæmpe buffet, som forældrene havde sørget for. Det er første gang vi har prøvet sådan et arrangement, og vi gør det helt sikkert igen, siger dagtilbudslederen.

Klovn Knut er et kendt og lidt fjollet ansigt i det danske mindretal. Han uerholdt børnene og de voksne til sommerfesten

De sydslesvigske dimittender og studenter

2017

Studenterne fra Duborg-Skolen.

Dimittenderne fra A. P. Møller Skolen.

Dimittenderne fra Læk Danske Skole.

Dimittenderne fra Cornelius Hansen-Skolen.

Dimittenderne fra Sønder Brarup Danske Skole.

Dimittenderne fra Jes Kruse-Skolen.

Dimittenderne fra Jens Jessen-Skolen.

Jes Kruse Skolens dimittender

Johanna Bartz, Emily Bickel, Janne Enya Br
Dütschke, Frederik Jessen, Johanna Heidi E
Kruse, Raimund Metzler, Moritz Möller, Dor
Jonas Rieve, Aimée Charleen Stüdemann, E
hlbehagen, Bosse Brandt, Yannick Brockmar
Jannik Hingst, Lars Erik Jürgensen, Lill Ant
no Mehnert, Jane Pauls, Maxi Johanna Peter
Rauhut, Ann-Kristin Rönke, Tess Sanny, Em
neider, Henning Matthias Otto Skibbe, Ida M
Wolke, Emily Butzke, Benita Hansen, Asgar
Neve, Luca Erik Skrydstrup, Kira Angel Bast
landt, Philipp Ernst, Victoria Hinz, Dario Da
muel Reize, Paul Rowaro Schiller, Alena Sta
lein, Joscha Franzen.

A. P. Møller Skolens dimittender

Nis Oke Breckling, Hannah Rike Clausen, Jo
Hanna Ferchhof, Johanna Fintzen, Jan Birger
Thade Fritzsche, Jon Luca Johannsen, Till Ki
becke, Marenka Meves, Miquel Naujocks, Ma
Kevin Stelzig, Marten Stichelbruck, Pia Luan
Thomsen, Can Marvin Albert, Svenja Berit I
gelhardt, Rianne M. Forthmann, Jean-Pasca
phie Hesse, Melissa Meißner, Leo Nagel, The
Oldenburg, Felix J. Plögert, Max Raddatz, Len
Bjarne Spiering, Tenna J. R. Storm.

Duborg-Skolens studenter

Mats-Ole Andreas, Finn Lasse Andresen, Ma
fanie Celine Archut, Maria-Elena Barharn, F
sen, Rike Catalina Bartmann, Leon Hendrik
hanne Becher, Jeppe Johannes Behr, Jannik
Blause, Merete Bommarius, Henriette Boyse
Bruns, Lia Vera Bruse, Charlotte Bundhund,
Pia Clemmesen, Jonas Loopers Davidsen, Ch
Mareike Dziedek, Caroline Eckert, Alexande
no Robert Ellendt, Henriette Evers, Michael
Celina Faßmann, Kathrina Elisa Frick, Luna
trup, Janos Nico Gafert, Malin Marie Geerde
Linda Gimm, Lennart Goldbach, Chante Adr
hann Keneya Groß, Daniel Tadeuz Gutschen
Pierre Hansen, Alina Heilborn, Rieke Heisin
chelle Heldt, Lisa Hellberg, Lars Ole Holdens
Hornburg, Anna Barbara Jablonska, Jana Mi
Leena Anna Marie Jochem, Philipp-Vincent
Sondre Johannsen, Mia Julius, Asbjørn Cort
Nis Ove Kahl, Mayleen Kammin, Benjamin
Anton Nepomuk Klausen, Niels-Matties Koo
Nele Konrad, Liese Lotte Kowalski, Talea Ril
Chiara Kähler, Jorith Köpnick, Jule Friedrik
Leitenberger, Tom Lorenzen, Christian Karst
kka Wätzold Høgh Madsen, Sofie Louise Ma
Mahler, Miles Justin Marczinkowski, Isa Me
Linus Meyer, Per Ole Molch, Derya Aylin Mü
garethe Möller, Nike Marie Nicolai, Patrick M
Pahl, Felix Paulsen, Jule Peters, Josefine Lyk
Petzke, Kim-Joshua Pingel, Jona Pott, Luca M
Lars Bo Rudolf, Philipp Runge, Moritz Scher
rie Schiller, Felix Schlichting, Liam Tjelle Sch
Helena Schmidt, Lone Schmidt, Annika Sch
Schröer, Leif Seidel, Nikolaj Seidler, Benedik
Kristoffer Schwartz Sørensen, Matti Ullrich,
Voigt, Hanna Sophie Voigt, Johanna Weigelt
ner, Lukas Wrobel, Olga Öhler.

Husum Danske Skoles dimittender

Luke Biber, Lille Boock, Kathleen Eileen Bra
Silvan Dervishi, Merlin Dix, Julia Ehlers, Lil
sen, Sarah Lynn Gülke, Maximilian Hansen
Friis Momme Harms, Alexander Herforth, M
Sophie Hunger, Celina Inselmann, Sarah In
gensen, Amy Nicole Kindt, Chris Kramer, Ol
ne Louise Mahmens, Jan Christopher Max, M
Jennifer Oldenburg, Aimee Peisker, Thorben
Sofie Rerup, Michelle Schliemann, Alexandr
ly Scholz, Arne Schulze, Timpe Siegfriedt, M
Weitz, Lea Wöhst, Laura Ziegert.

Duborg-Skolens dimittender

Tjorven Arp, Sophie Bartelsen, Paul Baute, I
Ayleen Louis Beier, Jannik Simon Beyer, Sol
Mikkel Ebeling, Joris Franke, Finja Hansen,
sen, Esther-Mae Hinrichsen, Svea Marlena F
Hornschuh, Jan Hummel, Sebastian Saldern
Max Jeß, Niklas Leon Kristensen, Tom Lang
lai Meesenburg, Timon Neimöck, Henrik vo
nard Radspieler, Fabian Sawatzki, Joshua St
nus Teichmann, , Miko Bendixen, Laurids B
sen, Lea Brodersen, Nikolai Brudnitzki, Han
ansen, Merle Sophie Croonen, Tay Angelo M
Fließ, Sofie Geipel, Maj Lin Got, Leonie Joha
Paul Göttisch, Lindsay Hansen, Rasmus Han
rich, Sean Patrick Kristensen, Felix Kronenb
der, Johanne Marie Juul Olsen, Bjarne Pott,
kas Schröder, Lea Robin Thomsen, Adam Da
Birger Hennigs, Jule-Celina Jensen, Tom Pot
kas Ritschel, Kerim Tasdelen, Malte Boeck, I
Celine Carstens, Alica Due, Jannek Hack, Kir
Luis Sell.

A.P. Møller Skolens studenter

Merle Bickel, Lara Bieske, Inga Bohnsack, Fr
Dalko, Julia Maria Elisabeth Harder, Tonya F
Elisabeth Hesse, Paula Antonia Emilie van o

ückner, Katharina
lith Knigge, Leif
enic Leif Richter,
mma-Sophia Wo-
n, Celina Hennig,
onia Magill, En-
sen, Lisa Sophie
ma Pauline Sch-
Marie Tode, Tobias
Mohrbach, Lukas
ian, Svenja Engel-
mir Mustafic, Sa-
ack, Luca Münd-

hannes Dethmers,
Fritzsche, Per
ause, Mika Lei-
aje Kaien Nissen,
na Sönksen, Laura
Dähne, Stella En-
l Hager, Lea-So-
a Neelssen, Lisa
nnart Schmidt,

rie Andresen, Ste-
Henning Bartel-
Bartsch, Jule Jo-
Bergholz, Jennifer
n, Mattes Jasper
Charlin Clasen,
riara Duus, Fenja
r von Eitzen, Ar-
Nørregård Eybye,
Elise Rahr Fut-
s, Thore Gieseler,
ianna Graves, Jo-
reiter, Maurice
ger, Monique-Mi-
nen, Lis-Johanna
chelle Jacobsen,
Johannsen, Niels
num Jørgensen,
Egeris Karstoft,
ch, Alica Kompa,
ana Krzischke,
Susanna Lucia
roft Madsen, Rebe-
dsen, Lilith Fabia
tzger, Leon Meyer,
iller, Rieke Mar-
Nielsen, Max Luca
ke Petersen, Tyra
Maria Prey, Tom
weit, Emely Ma-
mmalstiege, Linn
midtke, Tim Frank
t Sperling, Jakob
Benn Morten
Steen Erik Wies-

ck, Vanessa Dau,
lyan-Mia Gehl-
Merle Hansen,
Max-Kilian Holm,
ersen, Lienke Jür-
ivia Liedl, Madeli-
Mattis Nicolaisen,
Petersen, Lola
a Schmidt, Nata-
älin Stöcker, Kjara

aura Behrami,
veig Marie Biehl,
Jonna Kaya Han-
Hoffmann, Darius
Jepsen-Thomsen,
e, Tyade-Boy Nico-
n Oettingen, Len-
ephan, Tore Mag-
löcker, Leon Bos-
na Sofie Christie-
eo Dobrot, Larissa
na Gössmann,
sen, Karl Hein-
itter, Line Moro-
Niels Richert, Lu-
ndanell Ørsted,
thoff, Michel Lu-
Dean Borrmann,
m Lea Massmann,

eya Braun, Jule
Hengenius, Amy
ler Horst, Klara

Sophia Kathers, Enya-Christin Kruse, Esther Kruse, Güde Marie Kugler, Malin Kuhr, Niels Are Lück, Lena Johanna Magens, Lisa Michelle Ruiz, Mayra Schwandt, Lale Stewen, Jeschua Emanuel Strohmeier, Anna Tode, Anna Luise Backsen, Nico Christiansen, Fabian Fechtner, Alina Marie Florinski, Wiebke Kim Heike Herzig, Paula Nagel, Jendrik Nissen, Nikolas Heinrich Olaf Ritscher, Oke Schweder, Benedict Staack, Katharina Yaiza Voswinkel, Hanna Westphal, Henrik Wiesner, Yannik Wischhusen, Anna Maria Arp, Ahlinba Cecile Bruce, Yannik Dau, Niklas Dupbach, Tristan Hagen, Mare Elea Haring, Nele Rebekka Kollmann, Luka Michelle Kusch, Mara Peters, Pia Lohana Peters, Jaqueline Dana May Raineri, Niklas Röttges, Robin Alexander Schauer, Thorben Christopher Schmidt, Alisa Siegler, Torge Volkers, Ole Vollers, Morten Viggo Weiß, Æstetisk profil, Nik Marten Behrendt, Paja Gresch, Moritz Hönscheidt, Flavia Haase, Carolina Isanowski, Chiara Jakobsen, Liv-Luisa Neuner, Federica Puxeddu, Katrine Juel Thomassen, John Frederik Thomsen, Hendrik Lasse Wiggers, Hannah Wilda, Simon Bennet Augustin, Lukas Brenzel, Sven Christian Carstensen, John Dierks-Andresen, Lara Melissa Fritzsche, Aileen Hadler, Emma-Lynn Hinrichsen, Bendix Junker, Nea Renée Lübeck, Tjade Bandik Nissen, Stine Marie Pischel, Tane Lotta Settgast, Mia Steinbach, Anna-Lena Stepputis, Bendix Vormfenne.

Gustav Johannsen Skolens dimittender

Leon Marcus Link, Marco Katschewitz, Jonas Jensen, Lars Wegner, Pascal Szulczewski, Chantal Timm Abratis, Pia Sophie Daniel, Kim Sophie Graf, Denise Lipkow, David Lars Symietz, Sofie Davids, Nora Marlene Heil, Max Bohk, Minou Schnack, Sara Caya Archut, Joshua José Köpnick, Jonas Fabius Gafert, Marie Franziska Allkemper, Marie Weidemann, Chiara Krebs, Julia Zeidler, Johanna Waltereit, Nico Benjamin Hädicke, Thorina Iduna Ursula Jürgensen, Jaqueline Sörensen,, Zoe Zander, Finn Siegfried Hansen, Emma Emilie Madsen, Marius Tobias Geppert, Oscar Roland Pascal Weihrauch, Thore Christian Wilhelm Sell, Julia Hansen, Jan Luke Hoop, Azra Arifi, Manuel Andresen, Maja Louisa Harck, Johanna Schwarz, Jule Hein, Anne Reimer, Ronja Alexandra Klusek, Michelle Bischof, Jens Torp, Emile Triepel, Stine Jansen, Amelie Sophie Amand, Naomi Bäßler, Henrik Pasing, Jon Christian Bang, Alexander Krüger, Finn Luka Reimer, Finn Lasse Rosenberger, Jannik Petersen, Jaime-Thorm von Allwörden, Lara Robin Kohlhasse, Denise Kraack, Joelle Aimé Schrödl, Kenneth Forbach, Roseline Michelle Bosquet-Egehawe, Rosena Louise Bosquet-Egehawe, Laura Rasmussen, Ole Kamphausen, Laura Marie Leonhard.

Sønder Brarup Danske Skoles dimittender

Élla Wagner, Sven-Olav Brendler, Kevin Arff, Niklas Ebersbach, Jonas Frahm, Lotte Meiburg, Tom Hohenwald, Hendrik Otho, Jule Stricker, Lars Gesang, Sahanat Tongdon-Am, Max Nehr Korn, Jan Morten Philipp, Carl Detlefsen, Vivien Geldon, Aruna Asmussen, Ben Sembal, Niclas Geldon, Mika Jensen, Max Christensen, Tim Schmoll, Max Hansen, Luca Andresen, Nicholas Kahlert, Till Koziel, Timo Ulrich, Patrick Kruschel, Finn Wiedemann, Lena Nerlich.

Cornelius Hansen Skolens dimittender

Magnus Dybdal Hansen, Gina Möller, Farina Ronchini, Timo Kulski, Kristian Maschmann, Birger Oehler, Chantal Helmer, Tabea Otho, Marvin Bäßler, Morten Christiansen, Oliver Dierke, Jakob Erichsen, Jan Niklas Gerds, Malte Gieseler, Torben Kraschon, Silas Nielsen, Kim Henrik Sloth Pedersen, Justin Rathmann, Xenia Bippert, Naja Vanessa Dähn, Sara Haß, Iris Kessler, Freja Nommensen, Nina Tams, Christian Brodersen, Leon Diedrichsen, Alexander Hoppe, Niclas Pless Jensen, Jan Johannsen, Malte Kleinert, Nico Klenke, Lukas Marlon Loelf, Timo Sawirucha, Mads Zameit, Vivien Heldt, Maria Hoffmann, Linea Kopf, Marieke Metzger, Lucia Schmeil, Pia Thiesen, Ilay Tuncer.

Jens Jessen-Skolens dimittender

Pia Alsen, Finn Andresen, Marcus Christensen, Nele M. Lorenzen, Julian Moll, Max Schröder, Kerim Turki, Michel Lau, Emil Madsen, Kim Marion Jacob, Lukas Klein, Natassya Feldmann, Svea Guschl, Myriam A. Koerffer, Finn Adam, Celina Bohner, Melina Christiansen, Henrieke Festersen, Jana Golditz, Lea Golditz, Thalia Greiffendorf, Una Hansen, Celina Heinecke, Michelle Heinecke, Lisa Jansen, Sascha Johnsen, Felix Klug, Taya K. Krüger, Celina Laß, Mia Linn Lenschau, Sebastian Martensen, Tom Otis Paulsen, Marie-Luisa Nierade, Bjarne Paustian, Rike Petersen, Quentin Schachlewitz, Viljo Thiemke, Nantke Toben, Emily Trumm.

Læk Danske Skoles dimittender

Fabian Kaun, Pascal Hornung, Paul Niklas Torp, Maike Elena Haaf, Annkathrin Bielfeldt, Kim Emil Jürgensen, Matthias Krug, Nicolai Heimrath, Elias Hoff, Orla Jelte Gaertner, Tessa Marie Wuggazer, Timo Leon Jugert, Sarah Kähler, Julian Bartelsen, Levke Luise Koch, Michelle Weiss, Kjeld Janke Lück, Mads Johann Dau-Schmidt, Jette Möller, Charlotte Kiessling, Jakob Hansen, Nicolaus Lee Görriksen, Noel Niklas Kurzbach, Laura Zeh, Merline Marquardt, Clavs Jessen, Christopher Fabian Jaksin, Jonas Sönnichsen, Finn Thore Rehse, Dawn Morgana Jo Lorenzen, Maie Marie Nina Johannsen, Daniel Marcel Hansen, Jonas Nikolai Carstensen, Leif Matzen, Jean Marvin Ostermeier, Maro-Jonathan Gaertner, Svenja Dietz, Björn Lorenzen, Elise Dam, Magnus Lauritzen Meyer, Marc Petersen, Iben Jensen, Levke Wollesen, Siobhan Sarah-Rose Bieck, Sarah Gondesen, Marie Dorothea Hanisch, Jonas Wolz, Lea Christine Hansen, Janos Lasse Bjerringgaard, Mika Jensen, Samantha Marie Wendler, Jany Petersen, Leah Celine Jürgensen, Maximilian Van Gellekom, Anastasia Ahrens, Charlotte Andresen.

Studenterne fra A. P. Møller Skolen.

Dimittenderne fra Husum Danske Skole.

Dimittenderne fra Duborg-Skolen.

Dimittenderne fra Gustav Johannsen-Skolen.

Den rigtige blanding

Læring

Eleverne i læringsgruppen er ude for at opleve verden udenfor klasselokalet.

- Når man som skoleelev bliver undervist i en læringsgruppe, altså det, der før i tiden hed hjælpeskoleklasser, er det vigtigt, at det sker i den rigtige blanding af boglig og praktisk undervisning.

Det siger Sönke Wisnewski, som er en af to lærere, der underviser i læringsgruppen på Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg.

Forleden var han med ni elever på besøg på Flensborg Avis, hvor de unge fik vist, hvordan en avis tilrettelægges, layouts og trykkes.

- Det er vigtigt for alle børn, at de ved, hvad der foregår i den virkelige verden. Og for dem, der går i læringsgruppe, er det måske ekstra vigtigt, siger Sönke Wisnewski.

- På Gustav Johannsen-Skolen er vi for tiden kun to lærere, der underviser i læringsgruppen. Det betyder, at vi har eleverne i rigtig mange timer om ugen. Det gør det muligt at tilrettelægge undervisningen på en helt anden måde. For eksempel har jeg eleverne i alle timerne om mandagen, det giver os mulighed for at komme ud af klasselokalet. I stedet for at børnene læser om 1864, tager vi en bus og kører en tur til Hedeby, langs Dannevirke og Oksevejen hen til Dybbøl Banke, siger Sönke Wisnewski.

Eleverne var forleden også på rådhuset i Flensborg, og sammen med Aktivitetshuset har de et projekt, hvor de dyrker grøntsager i højbede.

- Det er et mål at inkludere alle mennesker i samfundet. Derfor er

det selvfølgelig nødvendigt, at de unge lærer samfundet i dets forskellige facetter at kende, siger Sönke Wisnewski.

I læringsgruppen på Gustav Johannsen-Skole undervises eleverne i små grupper, og det er også nødvendigt, mener læreren, for denne gruppe elever skal opleve skole på en anden måde. Når de er på tur er der også elever med fra Jørgensby-Skolen i Flensborg, de går i 6. klasse lige nu, men skifter til Gustav Johannsen-Skolen efter sommerferien. Når de er med til ekskursionerne, lærer de allerede nu deres kommende klassekammerater at kende, og det er meget vigtigt for det sociale sammenhold i læringsgruppen.

I forhold til undervisningen betyder inklusion selvfølgelig også, at eleverne i læringsgruppen følger den almindelige undervisning i deres årsgang, så vidt det er muligt.

- Det er vores mål, at de i hvert fald for en hovedskoleeksamen, siger Sönke Wisnewski.

- Men hundrede procent inklusion behøver ikke at være lykken for dem allesammen. For mange af dem er det vigtigt, at de har læringsgruppen som deres base. Eleverne skal ikke føle, at de er mindre værd, for de har deres helt egne kvaliteter, de er bare ikke stærke rent bogligt. Man kan hurtigt blive overrasket. Vi har for eksempel en dreng, der kan spille Mozart og Beethoven, og det kan han på forskellige instrumenter. Der har han nogle evner, der går ud over det sædvanlige, og det er vigtigt, at vi formidler det til børnene, at de er gode nok, uanset hvor de har deres styrker og svagheder, siger deres lærer.

“ 100% inklusion behøver ikke at være lykken for dem allesammen.

Sönkr Wisnewski,
overlærer

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

En udtalelse bliver til i fællesskab

Bedømmelse

Eleverne har fået deres karakterbøger med hjem. Men hvordan bliver udtalelserne egentlig til.

Nu er sommerferien endelig startet. Som noget af det sidste har eleverne fået deres karakterbøger med hjem. For de mindre elever er der tale om udtalelser, da de ikke får talkarakterer. Men hvordan bliver disse udtalelser egentlig til? Hvordan bedømmer lærerne egentlig det, eleven har lavet i løbet af skoleåret?

På Nibe danske skole har lærerne netop siddet sammen til karaktermøde. Skolen bruger Skoleforeningens nye skemaer til udtalelser, som er blevet til i forbindelse med læreplansarbejdet.

Men karaktermøderne er faktisk kun det sidste trin i tilblivelsen af udtalelserne. Inden da har der været en proces i gang, hvor lærerne for sig selv og i fællesskab har fundet frem til den bedømmelse, hver enkelt elev skal have.

- Vi gør det sådan, at faglærerne i første omgang giver de bedømmelser, som eleverne skal have i de enkelte fag, fortæller skoleleder Inga Thamsen fra Nibøl Danske Skole.

I sprogfagene kigger lærerne for eksempel på den mundtlige kommunikation, det vil sige om eleverne udtrykker sig forståeligt og deltager i diskussioner. Der kigges på læsning og fortolkning, skriftlig fremstilling, retskrivning og sprogbrug. Hvert enkelt fag har sine pejlemærker, som læreren skal forholde sig til, når de bedømmer den enkelte elev. Pejlemærkerne er de samme for hver elev, fra faglig viden i naturteknik til kreativitet og ideudvikling i

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

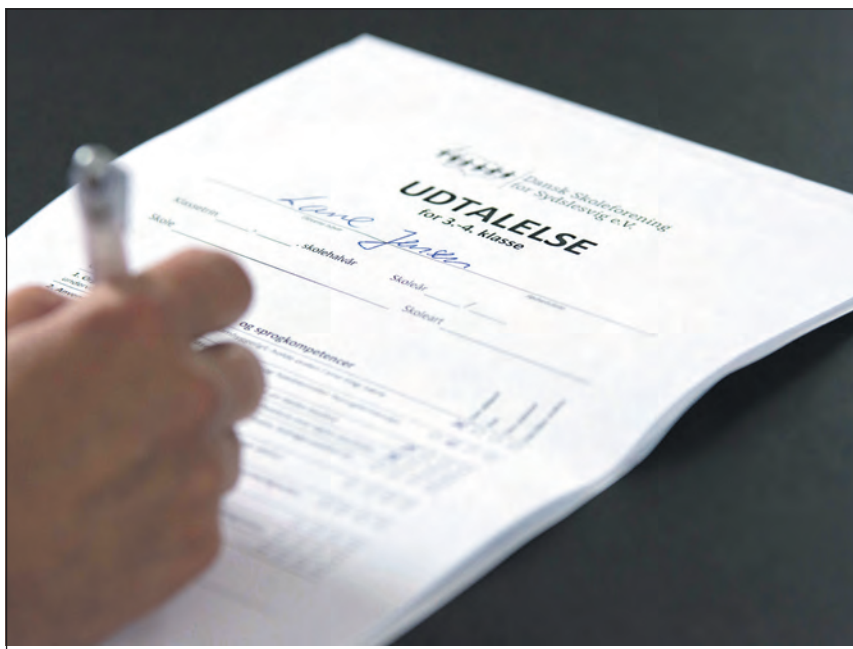
Karaktermøde på Nibøl Danske Skole.

håndarbejde, fortæller Inga Thamsen.

Det er selvfølgelig den enkelte lærers bedømmelse, der er afgørende, for det er ham, der kender den daglige præstation. Men de nye udtalelsskemaer gør bedømmelsen mere retfærdig, siger tysk konsulent Henry Bohm.

Mere retfærdig

- Mens man med en enkelt talkarakter bliver nødt til at sammenfatte alle elevens kompetencer, har vi med det nye skema mulighed for at gå mere detaljeret til værks. En dårlig retskrivning ødelægger ikke længere en god mundtlig kommunikation. Alle lærere bedømmer ud fra den samme facitliste, og det gør bedømmelsen mere retfærdig, siger

han.

Ud over bedømmelsen i de enkelte fag, sker der også en bedømmelse af de overordnede læringskompetencer samt de sociale- og sproglige kompetencer. Og denne bedømmelse er alle lærerne fælles om. I denne del af bedømmelsen ses der for eksempel på, hvordan den enkelte elev organiserer sit arbejde, elevens engagement, konflikthåndtering og selvstændighed.

På Nibe Danske Skole udfylder hver lærer dette skema for alle elever, som de underviser. Tit er der sammenfald i de enkelte lærers bedømmelser, men selvfølgelig er der også forskel. I disse tilfælde bliver det så taget op på karaktermødet.

Der diskuteres, hvorfor der er forskellige syn på det, en elev har ydet, indtil man er blevet enige. Men karaktermødet handler ikke kun om at formulere udtalelserne. Lærerne bruger det også til endnu engang i fællesskab at se på hver enkelt elev, se på hans eller hendes udvikling igennem de seneste måneder og på, hvor man skal sætte ind. Det er her, man aftaler forældresamtaler eller understøttende tiltag.

I indgangsfasen, det vil sige hos de yngste elever, bruger Nibøl Danske Skole et samtaleark. Sammen med læreren får eleverne mulighed for at bedømme sig selv, og lærerne forklarer så eleverne, hvorfor der er ligheder og forskelle mellem den bedømmelse henholdsvis eleven og læreren er kommet frem til. Samtalearket bruges så også i forbindelse med skole-hjem samtalen.

- Det er vigtigt, at vi som lærere kommer igennem sådan en proces, for det gør, at vi tænker os om igen og igen, inden eleven får sin udtalelse med hjem, siger Inga Thamsen.

»Hvordan passer jeg på mig selv og andre«

Sikkerhed

Elever på Vestermølle Danske Skole fik styr på sikkerheden.

»Hvordan passer jeg på mig selv og andre« var fælles tema for Vestermølle Danske Skole forleden. Inspireret af sikkerhedsugen, som hvert år afholdes i Danmark i foråret, gennemførte skolens elever et forløb, som tog fat i emnet fra forskellige vinkler.

- Den første var selve sikkerheden udenfor og inde. Her formulerede vi fælles regler, så vi har det godt med hinanden, alle er glade for at komme i skole, ikke kommer til skade eller på anden måde kommer galt afsted, fortæller skoleleder Gitte Hougaard-Werner.

- Vi tog udgangspunkt i det materiale, der kunne bestilles i forbindelse med Sikkerhedsugen i Danmark med mottoet »Sikker leg i skoler og institutioner«.

Elevernes blik

Eleverne lavede regler, kiggede på farezoner og overvejede konstruktive løsninger. Vi skrev en »det-må-vi«- og en »det-må-vi-ikke«-sang på melodien Mester Jakob. Børnene dig-

tede selv, og sammen fik vi lavet to rigtig gode sange, som alle kunne stå ved, siger hun.

Så tog hele skolen på besøg hos brandvæsenet og fik indblik i, hvordan man forholder sig, hvis det brænder. Teorien var spændende, eleverne var godt med og meget interesserede. Men besøgets højdepunkt var turen ud til brandbilerne, hvor de unge måtte røre ved udstyret og sidde bag rattet i de store dyre brandbiler.

- Efterfølgende gennemgik vi brandreglerne på skolen, fik kigget på flugtveje og samlingssted, så nu er alle velorienteret i tilfælde af brand eller andre ulykker.

I musikundervisningen lavede de »store« klasser så flere forskellige første-hjælps-sange, som hele skolen synger af og til, siger Gitte Hougaard-Werner.

Næste skridt var så 1.-hjælp i børnehøjde, hvor skolen havde besøg af en forælder, Jan, der er redningsassistent og har undervist børn i 1. hjælp flere gange. Der blev arbejdet med teorien ud fra cases, og bagefter skulle der øves hjertemassage, forbindinger og nødopkald.

- Da vi jo kun er to lærere på stedet, er det betryggende at vide, at

børnene ved, hvad de skal gøre, hvis der sker en af os noget, siger Gitte Hougaard-Werner.

Ugen efter kom Sonja fra Dansk Sundhedstjeneste med plasterpatuljen. Der blev snakket og øvet 1.-hjælp, og der blev debatteret om det at passe på hinanden både i forhold til ulykker og i forhold til, at kammerater kan føle sig udenfor.

Teambuilding

- Afslutningsvis var vi inde på omgangsformer og sociale konstellationer, idet vi også fik besøg af Fin fra PPR, der 2 torsdage i træk arbejdede med teambuilding sammen med børnene. Lærerne var fluer på væggen, hvilket var en udfordring i sig selv, men det var en lærerig erfaring for alle parter, siger skolelederen.

- Alle disse tiltag har været en del af skoledagen ved siden af den normale undervisning. Et forløb, der har været med til at gøre os alle mere bevidste om det at tage vare på hinanden, være gode ved hinanden og vores skole og passe på os selv, siger Gitte Hougaard-Werner og takker alle instruktører, ansatte og forældre. Og ikke mindst tak til eleverne for engagement og konstruktive samtaler.

Førstehjælp på Vestermølle Danske Skole

Digital venteliste skal komme efter sommerferien

Dagtilbud

Digital venteliste giver et bedre overblik over børn i de danske dagtilbud

Både hos forældrene og i forvaltningen i Skoleforeningen er det et stort ønske om, at der kommer en fælles venteliste, som administrerer alle børnehaver og vuggestuer i Sydslesvig.

I Harreslev Kommune afprøves der for tiden en fælles digital venteliste for alle de danske dagtilbud, og på Skoleforeningens dagtilbudskontor regner man med, at testfasen er afsluttet om få uger, og at en fælles digital venteliste for alle institutioner i Sydslesvig bliver til virkelighed i begyndelsen af det nye børnehåveår.

Lige nu er det sådan, at hver enkelt børnehåve og hver vuggestue har deres egen venteliste. Så snart nye forældre tilmelder deres barn, får de oplyst, hvornår barnet kan starte i institutionen eller, at barnet kommer på en venteliste. På vuggestueområdet kan ventetiden hurtigt være mere end et år. Da der er et stort pres på pladserne i dagtilbuddene, tilmelder mange forældre deres børn i mere end en børnehåve eller vuggestue. Og det er de også i deres gode ret til at gøre, for i Skoleforeningen, ligesom i det omgivende tyske samfund, er der frit valg af dagtilbud.

At det samme barn således kan stå på ventelister i mange forskellige institutioner, betyder, at det er rigtig svært at se, hvor mange børn der reelt søger ind i Skoleforeningens dagtilbud. Det er ligeledes svært at vurdere, hvor langt nede på ventelisten det enkelte barn er, da institutionen ikke ved, hvilke børn, på deres venteliste, som måske står længere op på en venteliste i en anden institution. Det fører jævnlige til, at et barn kan få en plads meget hurtigere, end forældrene havde troet, fordi flere børn, der har været længere oppe på ventelisten, har fået en plads i en anden institution.

- For os i forvaltningen betyder en fælles digital venteliste, at vi har et meget bedre overblik over, hvor mange børn, der er i systemet. Vi har løbende et opdateret overblik over, hvilke børn der er blevet optaget hvor, og hvilke børn, der står på venteliste i de forskellige børnehåver og vuggestuer, siger kontorassistent Helle

Feder-Hoffmann fra dagtilbudskontoret.

- Med den nye digitale venteliste skal forældrene, når de tilmelder et barn i en af vores institutioner, angive en prioritet. Det gør det nemmere for den enkelte dagtilbudsleder at se, hvor langt institutionens egne venteliste reelt er. Den nye digitale venteliste betyder dog ikke, at dagtilbudslederne kan sige forældrene helt præcist, hvornår de kan få en plads i en vuggestue eller en børnehåve. Det hænger sammen med, at forældrene selvfølgelig

har ret til og krav på frit at vælge. Hvis en familie eksempelvis får tildelt en plads i en institution, så kan de vælge at melde barnet ind den institution, indtil der bliver en plads ledig i den institution, de havde som førsteprioritet, for man ryger ikke automatisk af ventelisten. Sådan er systemet i Tyskland med den frie institutionsvalg, siger han.

Mike Andresen, som er leder af Harreslev Børnehåve, er begejstret for den nye digitale venteliste.

- Det er et rigtig godt redskab til at planlægge ud i fremtiden, siger han.

- For vi kan følge børnene i alle danske institutioner i kommunen fra de starter i vuggestue. Når man har flere dagtilbud i den samme kommune, sidder lederne sammen for at se, hvor stor børneflokket er, og hvordan aldersfordelingen er, for vi skal jo have plads til dem alle sammen i en af institutionerne, siger han.

- For eksempel får vi jo en hel masse vuggestuebørn ind efter sommerferien, når Harreslevlække Dagtilbud åbner. Dem ved vi jo kommer i børnehåven om nogle år, så dem finder vi pladser til, siger han.

At forældrene i fremtiden vil kunne få et mere sikkert svar på, hvornår det er deres barns tur, bliver en sidegevinst. For lige for tiden kniber det med, at foræl-

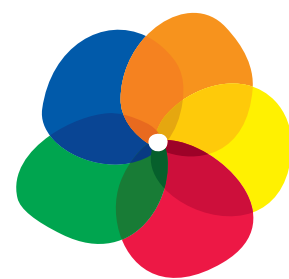
drene melder tilbage til de andre institutioner, når de har fået en plads. Med den digitale venteliste kan alle ledere nu med det samme se, at et barn, som også står på deres venteliste, har fået en plads et andet sted. Så kan dagtilbudslederen kontakte forældrene for at sikre sig, at barnet kan fjernes fra deres venteliste.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

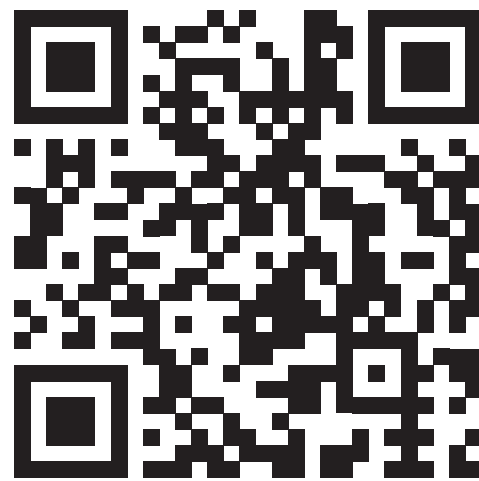
Helle Feder-Hoffmann

FOTO: ARKIV

MINORITY SAFEPAK INITIATIVE

DU ER IKKE ALENE. EN MILLION
UNDERSKRIFTER FOR MANGFOLDIGHED I EUROPA
www.minority-safepack.eu

1 Million underskrifter for Europa!

Et samfund er kun så godt, som det
behandler sine mindretal!

Minority SafePack Initiativet forpligter
sig til at styrke millioner af europæernes
rettigheder.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Cirkusforestilling i fødselsdagsgave

Emneuge

Husby Danske Skole var det rene cirkus.

Husby Danske skole fejrede i sidste uge sin 70 års fødselsdag. Det gjorde skolen med en stor sommerfest, hvor de havde inviteret forældre, venner, gamle og nuværende elever, gamle og nuværende medarbejdere og selvfølgelig børnehaven lige ved siden af. Festens højdepunkt var

»Cirkus Husby«, som eleverne havde studeret indtil i en emneuge op til festen. I Husby er man nemlig så heldig at have en ægte cirkusdirektør som forælder. Det er Claus Hinrichs, som er kendt fra Cirkus Luft, og som efterhånden har medvirket i utallige arrangementer i mindretalsammenhæng.

Han stillede »Cirkus Luft« op på skolegården og var hele ugen til stede for at vejlede lærerne i, hvordan de skulle indstudere cirkus med eleverne.

- Vi har lavet nogle forskellige moduler, hvor vi først engang har øvet med børnene, hvordan man optræder på en scene, hvordan man går, når man går på glasskår, og hvilken mimik man optræder. Så har vi fundet frem til nogle numre og indstuderet dem. Børnene har været rigtig glade for at være med, det har været en rigtig entusiastisk flok, og det kan man også se på den forestilling, de har lavet, siger Claus Hinrichs.

Et første kig ind i nybygningen

Arkitektur

20 nysgerrige var med til rundvisningen i nybygningen på Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg forleden. Rundvisningen fandt sted i anledningen af »Tag der Architektur« i Slesvig-Holsten, hvor man kan se på nye spændende bygningsværker.

Skoleforeningens tekniske afdeling havde indstillet den omfattende udvidelse, ombygning og sanering af den danske skole til Architekt- und Ingenieurkammer Schleswig-Holstein«, som arrangerer arkitekturens dag.

I teknisk afdeling er man glade og en smule stolte over, at byggeprojektet, som et af cirka 30 projekter i hele delstaten, er blevet udtaget til arrangementet

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Læsebøger til Uffe-Skolen

Gave

Uffe Skolen i Tønning har deltaget i et projekt »Lesen lernen – Leben lernen« sammen med et par andre skoler på Ejdersted. Projektet går ud på at understøtte og sætte ind i forhold til læseforståelsen hos eleverne. I forbindelse med projektet har Rotary Club Eiderstedt betalt for læsebøger og lærermateriale.

- Da Rotary Club Eiderstedt ikke havde kendskab til de danske skoler i Sydslesvig overhovedet, fik de i forbindelse med et besøg en rundvisning og skolens historie. Ved denne lejlighed fik eleverne så udleveret læsebøgerne, som de næsten øjeblikkeligt fordybede sig i, fortæller skolelederen Horst Werner Knüppel.

- Der blev aftalt, at skolen holder kontakten til organisationen, som meget gerne vil gå ind og støtte an-

FOTO: PRIVAT

Rotary-klubben kom med boggaver.

dre projekter fremover. Ligeledes har jeg lovet at holde et foredrag i klubben, så også de øvrige medlemmer

får et større kendskab til den danske skole på Ejdersted, fortæller han.

FOTO: PRIVAT

De løber hurtigt

Idræt

Medaljeregner til børn og voksne til byløb i Kappel.

I starten af denne måned deltog elever, lærere og forældre fra Kaj Munk-Skolen samt børn og pædagoger fra Kappel Børnehaven i byløbet i Kappel. 24 elever og fire voksne løb den lange rute på 5,9 kilometer og daginstitutionens 14 børn løb med i »Bambiniløbet«.

Og det gik rigtig godt for både unge og voksne: I aldersklassen for drenge op til 12 år sikrede Noah Rathje sig førstepladsen, Cosima Lorenzen fik andenpladsen og Jonte Wetjen tredjepladsen. I aldersklassen for drenge op til 14 år blev det til guld for Bjarne Paulsen og sølv til Felix Föh.

Hos pigerne op til 10 år var der ligeledes topplaceringer. Her fik Marla Zillmann guld og Pia Tomhofer sølv. Bronze gik til Ludovi-

ka Bolte i pigernes gruppe under 14.

I aldersklassen 20 til 30 år sikrede lærer Klaus Nissen sig gullet.

- Det har været en super dag med masser af energi og glade deltagere, og vi glæder os allerede til at være med igen til næste år, siger skoleleder Helga Bade.

Det er ikke noget tilfælde, at de kan løbe så hurtigt på skolen.

- Vi træner hver onsdag, hvor cirka halvdelen af skolens elever med til at løbe i en halv time, fortæller skolelederen.

- Børnehavebørnene er også med, siger hun.

Sådan har de gjort i snart to år, og Helga Bade kan se en tydelig effekt hos eleverne.

- Deter helt anderledes på efter træning. Vi har netop besluttet, at vi til næste skoleår lægger alle idrætstimerne om morgenen, fordi børnene får så meget energi ud af bevæge sig, siger Helga Bade.

FOTO: PRIVAT

Løbetræning med langtids effekt

Idræt

Unge oplevede, hvordan træning kan give gode resultater.

Et otte ugers træningsforløb på Sørup Danske Skole med to timers ugentlig træning blev afsluttet med kæmpe succes ved Südenseelauf i Sørup forleden.

- Det var en idé om at få eleverne til at opleve på egen krop, hvordan træning kan udvikle éns resultater, der startede det hele. Vi står hver dag med den udfordring at motivere eleverne til at tage imod det faglige indhold, vi underviser dem i. Meget af det kan eleverne umiddelbart ikke se nytte af, men vi lærere ved jo, at det på sigt giver mening, forklarer skoleleder Anja von Oettingen.

- Så da tiden nærmede sig for det årlige 5 km-løb omkring Südensee, var det med opbakning fra alle lærere, at vi ville udvikle et forløb, som indbefattede, at alle elever forpligtede sig til to timers ugentlig træning med mulighed for frivilligt at deltage i lø-

bet, tilføjer hun.

Det var læreren Manja Rattai-Grumser, som havde tilrettelagt et differentieret løbeprogram for 1.-6. klasse, der tilgodeså de forskellige løbeniveauer og samtidig gav plads til at udvikle kondition.

- Der er ikke én elev, som ikke har flyttet sig i løbet af perioden, og det kan vi bruge til at anskueliggøre eleverne, at det rent faktisk har en effekt at øve sig og bruge tid på forberedelse. Det kan eleverne så overføre til andre undervisningssammenhæng, forklarer hun.

På selve løbelørdagen var elevdeltagelsen helt op på 80% og med massevis af gode resultater.

- Der var medaljer for alle deltagende elever, men vi fik jo også to pokaler, og havde flere 1., 2. og 3. pladser blandt de deltagende årgange. Endda pokalen for den skole, som deltog med de fleste elever, står nu og pynter«, fortæller Sonja Prühs, som selv havde deltaget for første gang i et konkurrenceløb.